

การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครู ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดไทย

รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ^{1*}, วิจิต สังขรัตน์², ดวงจิต แก้วอุบล³, และวิมล เทพนวล⁴

¹รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดไทย ²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาดไทย ³⁻⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครูของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดไทย โดยศึกษาสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญสอนสามัญและประเภทสามัญสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุง สดุด สงขลา จำนวน 135 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยสอบถามผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่าสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครูของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดไทยมีค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานทั้งสองด้านคือด้านกระบวนการและด้านปัจจัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 0.29) โดยมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานด้านปัจจัยซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหารและครูผู้สอน ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 0.30) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยการดำเนินงานด้านกระบวนการเล็กน้อย ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการดำเนินงานด้านกระบวนการพบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมากมี 21 ตัวบ่งชี้จาก 24 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานสูงสุด คือสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.46) ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับปานกลาง 3 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.57) ส่วนมาตรฐานในการดำเนินงานด้านปัจจัย พบว่าในจำนวน 45 ตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมาก ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.35) และมีตัวบ่งชี้จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับปานกลางและตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัว ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับน้อย และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู ($\bar{X} = 2.21$, S.D. = 0.83)

บทนำ

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากความสำคัญของวิชาชีพครูดังกล่าว กระบวนการผลิตครูจึงมุ่งเน้นผลิตครูให้ได้คุณภาพ และมีมาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ

ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542: 26) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังคงมีปัญหาอยู่หลายประการจึงเป็นสาเหตุให้ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาเกี่ยวกับครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีปัญหาตั้งแต่การผลิต การใช้ การพัฒนา และการรักษามาตรฐานของวิชาชีพครู รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 จึง กำหนดบทบัญญัติให้มีการ พัฒนาวิชาชีพครู นอกจากนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (4) ได้กำหนดบทบัญญัติให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐาน วิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 53 ได้กำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระ ภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นของรัฐและเอกชน โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าวจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ในมาตรา 43 ของพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุมและมาตรา 44 กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุม ต้องมีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง จากมาตรา 44 จึงเปิดโอกาสให้ผู้มีวุฒิปริญญาสาขาอื่น สามารถประกอบวิชาชีพครู เป็นการส่งเสริมให้คนที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าสู่วิชาชีพครู ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งในการเข้าสู่วิชาชีพครูของผู้มีวุฒิปริญญาสาขาอื่นจะต้องผ่านการเรียนทางด้านการศึกษาทั้งด้านเนื้อหา สาระ และเวลาตามที่กำหนด

ก่อนพ.ศ. 2533 เปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์สามารถเป็นครูสอนได้ในระดับประถมศึกษา แต่หลังจาก พ.ศ. 2533 สำนักงานข้าราชการครู ได้กำหนดไว้ว่า ผู้จบปริญญาสาขาอื่นจะต้องเรียนรายวิชาทางการศึกษา 15 หน่วยกิต และในปี พ.ศ. 2535 กำหนดเพิ่มให้ต้องเรียนรายวิชาทางการศึกษา 18 หน่วยกิต (วิจัย ต้นศิริ, 2542:74) ปัจจุบันได้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยกำหนด โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต โดยต้องศึกษาวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 และในการศึกษาวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ให้มีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา,2553:147) นอกจากนั้นคณะกรรมการคุรุสภายังได้ประกาศหลักเกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 106 วันที่ 12 ต.ค. 2549 โดยกำหนดคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนไว้ 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านกระบวนการประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 23 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านปัจจัย ประกอบด้วย 11 มาตรฐาน 46 ตัวบ่งชี้

มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ซึ่งรายวิชาที่จัดจะสอดคล้องและครอบคลุมในทุกมาตรฐานตลอดทั้งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา แต่การจะให้นักศึกษาได้นำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาไปใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการว่า สถานศึกษาเหล่านั้นมีความพร้อมรองรับ หรือเสริมต่อความรู้ความสามารถของนักศึกษา

คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครู ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ให้มีคุณภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครูของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญทั้งประเภทที่สอนสามัญ และประเภทสอนศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ พัทลุง สตูล และสงขลา ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ได้มีบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดพัทลุง สตูล และสงขลา ตลอดจนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา รับครูที่สังกัดหน่วยงานดังกล่าวเข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู แต่จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพครูในพื้นที่จังหวัดพัทลุง สตูล และสงขลา คณะผู้วิจัยจึงได้เลือกพื้นที่ 3 จังหวัดดังกล่าวเป็นพื้นที่ศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู หมายถึง การที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ โดยใช้เวลาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาหนึ่งปีการศึกษา เพื่อเรียนรู้ฝึกฝน และทำความเข้าใจในงานครูจนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมเพียงพอที่จะประกอบอาชีพครูต่อไปในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครู หมายถึง ลักษณะของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการวิชาชีพครูของคุรุสภา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านปัจจัย 11 มาตรฐาน 45 ตัวบ่งชี้

3. ขนาดสถานศึกษา แบ่งขนาดของสถานศึกษาเป็น 4 ขนาด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2549) ดังนี้

ขนาดเล็ก (ผู้เรียน 1-120 คน)

ขนาดกลาง (ผู้เรียน 121-600 คน)

ขนาดใหญ่ (ผู้เรียน 601-1,500 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (ผู้เรียน 1,501 คนขึ้นไป)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญทั้งสองประเภท คือ ประเภทสามัญ(สอนสามัญ)และประเภทสามัญ(สอนศาสนาควบคู่สามัญ)สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ พัทลุง สตูล และสงขลา โดยมีจำนวนสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 200 แห่ง(ตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจำแนกตามจังหวัดและประเภทของสถานศึกษา

จังหวัด	ประเภทสถานศึกษาสามัญ (แห่ง)	ประเภทสถานศึกษาสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ (แห่ง)	รวมทั้งสิ้น (แห่ง)
พัทลุง	17	19	36
สงขลา	80	49	129
สตูล	19	16	35
รวม	116	84	200

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรมีเพียง 200 แห่ง จึงใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้ โดยสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างโดยคณะผู้วิจัยตามกรอบมาตรฐานคุณสมบัตสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน (สำนักเลขาธิการคุรุสภา. 2549: 143-148) และจากการทบทวนเอกสารวรรณกรรม (อภิวัฒน์ ชาญวิชัย และคณะ, 2547; อรุณี สถิตภักดีกุล และ คณะ, 2547)แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของสถานศึกษา เช่น ขนาดสถานศึกษา การผ่านประเมินจากสำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวนนักเรียน เป็นต้น

ตอนที่ 2 การดำเนินงานตามมาตรฐานเกี่ยวกับสถานศึกษา ด้านกระบวนการ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 การดำเนินงานตามมาตรฐานเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านปัจจัย ประกอบด้วย 11 มาตรฐาน 45 ตัวบ่งชี้

โดยตอนที่ 2 และ 3 มีคำตอบให้เลือกระดับการดำเนินงาน 4 ระดับ พิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ระดับการดำเนินงาน	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1
และหากไม่มีการดำเนินงานให้	0

การแปลความหมายจะนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเป็นช่วงตามค่าน้ำหนักระดับการดำเนินงาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการดำเนินงาน
2.50-3.00	มาก
1.50-2.49	ปานกลาง
0.50-1.49	น้อย
0.00-0.49	ไม่มีการดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายโรงเรียนละ 1 คน โดยการส่งทางไปรษณีย์และโดยผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษานำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษาส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาประเภทสามัญ 78 แห่ง (ร้อยละ 57.8) และประเภทสามัญสอนศาสนาและวิชาสามัญ 57 แห่ง (ร้อยละ 42.2) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 15 แห่ง (ร้อยละ 11.1) รองลงมา เป็นขนาดกลาง 77 แห่ง (ร้อยละ 57.0) ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ 27 และ 13 แห่งตามลำดับ (ร้อยละ 20.0 และร้อยละ 9.6) สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวน 105 แห่ง (ร้อยละ 77.8) และพบว่าในปีการศึกษา 2555 มีครูจากสถานศึกษาจำนวน 70 แห่ง (ร้อยละ 51.9) ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมิสสถานศึกษา 7 แห่ง (ร้อยละ 5.20) คาดว่าจะมีครูจากสถานศึกษาของตนมาลงทะเบียนเรียนหลักสูตรนี้ในปีการศึกษา 2556

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษา

การดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะของปัจจัยต่าง ๆ ในสถานศึกษา ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.53, S.D.=0.29$) โดยมีค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานด้านปัจจัยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานด้านกระบวนการเล็กน้อย (ตาราง 2) รายละเอียดระดับการดำเนินงานแต่ละด้านดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะด้านกระบวนการ

ความพร้อมของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครูของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ ด้านกระบวนการโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านกระบวนการโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X}=2.60, S.D.=0.32$) โดยมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับมากทุกมาตรฐาน (ตาราง 3) และมีระดับการดำเนินงานสูงสุดในมาตรฐานที่ 4 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.70, S.D.=0.36$) การดำเนินงานต่ำสุดในมาตรฐานที่ 5 คือ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X}=2.53, S.D.=0.48$)

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ในการดำเนินงานตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะด้านกระบวนการของสถานศึกษา พบว่า ในจำนวน 24 ตัวบ่งชี้ การดำเนินงานในระดับปานกลาง เพียง 3 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 12.5) ซึ่งอยู่ในมาตรฐานที่ 1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา 1 ตัวบ่งชี้คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล ($\bar{X}=2.43, S.D.=0.68$) อยู่ในมาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน 1 ตัวบ่งชี้คือ สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=2.43, S.D.=0.57$) และอยู่ในมาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีก 1 ตัวบ่งชี้คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร การเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา ($\bar{X}=2.49, S.D.=0.62$)

ส่วนตัวบ่งชี้อื่น ๆ จำนวน 21 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมาก ทุกตัวบ่งชี้ในจำนวนนี้ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกอยู่ในมาตรฐานที่ 4 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=2.80, S.D.=0.46$) รองลงมาคือสถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=2.72, S.D.=0.57$) ซึ่งอยู่ในมาตรฐานที่ 1 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับมากที่สุด 2 อันดับสุดท้ายคือ ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการบริหารการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ให้ตัวเอง ($\bar{X}=2.50, S.D.=0.55$) ซึ่งอยู่ในมาตรฐานที่ 6 และตัวบ่งชี้ที่มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X}=2.53, S.D.=0.52$) ในมาตรฐานที่ 1

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพการ

ดำเนินงานและคุณลักษณะของปัจจัยต่าง ๆ ในสถานศึกษาในภาพรวม

สภาพการดำเนินงาน และคุณลักษณะของ ปัจจัย	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ด้านกระบวนการ	2.60	0.32	มาก
ด้านปัจจัย	2.48	0.30	ปานกลาง
ภาพรวม	2.53	0.29	มาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านกระบวนการราย
มาตรฐาน

สภาพการดำเนินงานด้านกระบวนการรายมาตรฐาน	\bar{X}	S.D	ระดับการดำเนินงาน
1. การจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารให้บรรลุ เป้าหมาย	2.58	0.41	มาก
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนใน การพัฒนาการศึกษา	2.64	0.44	มาก
3. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริม สุขภาพ และความปลอดภัยของผู้เรียน	2.56	0.42	มาก
4. ส่งเสริม พัฒนาครู บุคลากร ตามความจำเป็นและ เหมาะสม สม่่าเสมอ	2.70	0.36	มาก
5. จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและ ความต้องการของผู้เรียน	2.53	0.48	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.61	0.39	มาก
รวมด้านกระบวนการ	2.60	0.32	มาก

2. ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะด้านปัจจัย

มาตรฐานด้านปัจจัยประกอบด้วย 11 มาตรฐาน 45 ตัวบ่งชี้ จากการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการด้านปัจจัย โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.48, S.D.=0.30$) โดยมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานภาพรวมในระดับมาก 7 มาตรฐาน ปานกลาง 3 มาตรฐานและน้อย 1 มาตรฐาน (ตาราง 5) ระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X}=2.82, S.D.=0.33$) และมาตรฐานที่ 3 ครูผู้สอนมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=2.82, S.D.=0.32$) และมีการดำเนินงานภาพรวมในระดับปานกลาง 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 ครูมีความสามารถแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}=2.47, S.D.=0.44$) และมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}=2.42, S.D.=0.60$) และมีการดำเนินงานน้อย 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X}=1.08, S.D.=0.67$)

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ ในการดำเนินงานตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะด้านปัจจัยของสถานศึกษา พบว่า ในจำนวนตัวบ่งชี้ 45 ตัว มีการดำเนินงานในระดับมาก 30 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 66.7) ปานกลาง 11 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 24.4) น้อย 4 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 8.9) โดยมีตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับปานกลางอยู่ในมาตรฐานที่ 11 ถึง 8 ตัว ในจำนวนนี้ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับปานกลางต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในแผนพัฒนา

($\bar{X}=2.21, S.D.=0.83$) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานสูงสุด คือ สถานศึกษาได้จัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ วิชาชีพครูร่วมกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียนและกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ ($\bar{X}=2.49, S.D.=0.77$) และมี 1 ตัวบ่งชี้อยู่ในมาตรฐานที่ 5 ที่มีการดำเนินงานในระดับปานกลางคือ ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน ($\bar{X}=2.31, S.D.=0.55$) เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนและอีก 1 ตัวบ่งชี้อยู่ในมาตรฐานที่ 9 คือ สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=2.49, S.D.=0.57$) และอยู่ในมาตรฐานที่ 10 อีก 1 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับปานกลาง คือ สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=2.49, S.D.=0.55$)

ตัวบ่งชี้ที่มีการดำเนินงานน้อย 4 ตัวบ่งชี้อยู่ในมาตรฐานที่ 6 โดยมีตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับน้อยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X}=0.69, S.D.=0.97$) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานน้อยสูงสุด คือ ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่น้อยกว่า 200 ชม. ($\bar{X}=1.08, S.D.=0.67$)

ตัวบ่งชี้อื่น ๆ อีก 30 ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ ในจำนวนนี้ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ลำดับแรกคือ ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ($\bar{X}=2.88, S.D.=0.35$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการครองตนที่ดีไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด ($\bar{X}=2.87, S.D.=0.35$) และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมาก 2 ลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีระบบดูแลนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ($\bar{X}=2.51, S.D.=0.74$) และครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้ ($\bar{X}=2.53, S.D.=0.53$) (ดังตาราง 4)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านปัจจัยรายมาตรฐาน

สภาพการดำเนินงาน/คุณลักษณะด้านปัจจัยรายมาตรฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี	2.82	0.33	มาก
2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ	2.77	0.34	มาก
3. ครูมีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีคุณธรรม จริยธรรม			
4. ครูมีความสามารถจัดเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.82	0.32	มาก
5. ครูสามารถแสวงหาความรู้คิดวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	2.59	0.44	มาก
6. ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ	2.47	0.44	ปานกลาง
7. ครูสามารถเป็นอาจารย์นิเทศโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกปฏิบัติวิชาชีพ	1.08	0.67	น้อย

8. ผู้บริหารสามารถบริหารหน่วยฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู	2.71	0.42	มาก
9. มีหลักสูตรเหมาะสม และมีสื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	2.66	0.42	มาก
10. อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	2.59	0.46	มาก
11. จัดองค์กร และการบริหารงานเป็นระบบ พร้อมในการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	2.53	0.49	มาก
	2.42	0.60	ปานกลาง
รวมด้านปัจจัย	2.48	0.30	ปานกลาง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามสภาพและคุณลักษณะการดำเนินงานของสถานศึกษาในมาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านปัจจัยจากสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านปัจจัย ต่ำกว่ามาตรฐานด้านกระบวนการเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานมาตรฐานที่ 6 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกันงานที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำเนื่องจากครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อย ต้องสอนในสาขาวิชาที่ตนเองไม่ถนัด นอกจากนี้ครูยังมีโอกาสได้พัฒนาในสาขาวิชาที่ตนสอนน้อยกว่าที่ควรจะเป็นจึงทำให้ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในด้านปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามสภาพการดำเนินงานและคุณลักษณะด้านกระบวนการ พบว่า ในจำนวนตัวบ่งชี้ 24 ตัวบ่งชี้จาก 6 มาตรฐานจะมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมากถึง 21 ตัวบ่งชี้ หรือเกือบทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับปานกลางเพียง 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 1 จึงอาจมองได้ว่า ในการดำเนินงานของสถานศึกษา นั้น คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ยังไม่ได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในเรื่องการตรวจสอบและถ่วงดุลมากนัก ตัวบ่งชี้ลำดับต่อมาที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับปานกลาง คือ สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ดังนั้นจึงอาจมีงบประมาณจำกัดในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก และแม้จะมีนโยบายให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็ตาม แต่การทำความเข้าใจเรื่องนี่ยังเป็นเรื่องยาก จึงทำให้ไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก

ในมาตรฐานด้านปัจจัยนั้นสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานภาพรวมในระดับมาก 7 มาตรฐาน ระดับปานกลาง 3 มาตรฐาน และการดำเนินงานภาพรวมในระดับน้อย 1 มาตรฐาน หากพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ในจำนวน 45 ตัวบ่งชี้ จะมีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในระดับมาก 30 ตัวบ่งชี้และระดับปานกลาง 11 ตัวบ่งชี้ โดยมีตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระดับปานกลาง 8 ตัวบ่งชี้ อยู่ในมาตรฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในมาตรฐานนี้คือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพในแผนพัฒนา แสดงให้เห็นว่าแม้ในภาพรวม

คุณลักษณะการดำเนินงานด้านปัจจัยของสถานศึกษาจะมีการดำเนินงานในระดับมาก ซึ่งหมายถึงมีความพร้อมในการเป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ก็ตามแต่การที่การดำเนินงานในมาตรฐานที่ 11 ซึ่งเกี่ยวกับการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของสถานศึกษายังอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องนี้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ และมีการดำเนินงานน้อย 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทั้ง 4 ตัวบ่งชี้อยู่ในมาตรฐานที่ 6

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในภาพรวมสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิชาชีพครูของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ เนื่องจากมีการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา(2549)ได้กำหนดไว้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลำดวน เกษตรสุนทรและคณะ (2550) เรื่องการศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งพบว่า สถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดเทศบาลในจังหวัด พัทลุง สงขลา และสตูล น่าจะมีความพร้อมในการจะเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวันท์ ชาญวิทย์และคณะ (2547) เรื่อง การวิจัยและพัฒนาครูและ โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งพบว่า สถานศึกษามีองค์ประกอบด้านปัจจัยและองค์ประกอบด้านกระบวนการสอดคล้องกับจุดประสงค์ด้านการปฏิบัติงานในสถานศึกษาสำหรับนิสิตในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ ควรจะได้มีการประสานงานและทำความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มากขึ้น
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ควรเพิ่มความเข้มข้น และเน้นการปฏิบัติในการวิจัยของนักศึกษาให้มากขึ้น
3. สถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรได้จัดครูผู้สอนให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือตรงตามความถนัด รวมทั้งให้โอกาสในการพัฒนาตนเองในรายวิชาที่สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู. 2529. กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2549. กรุงเทพฯ
- ลำดวน เกษตรสุนทร และคณะ. 2550. การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วิชัย ต้นศิริ. 2542. คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- วิชัย ต้นศิริ. 2542. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549. กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. เล่ม 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549. คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ.
- อภิวัฒน์ ชาญวิชัย และคณะ. 2547. การวิจัยและพัฒนาครูและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราช
ภัฏพิบูลสงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- อรุณี สถิตย์ภักติกุล และคณะ. 2547. โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชให้เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู. นครศรีธรรมราช:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.